

8.5.2024

ASIA	Luonnonsuojelun alueen rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen
HAKIJA	Espoon kaupunki, kaupunkitekniikan keskus
VIREILLETULO	15.4.2024
HAKEMUS	Espoon kaupungin kaupunkitekniikan keskus hakee lupaa poiketa Lippajärven luonnonsuojelun alueen (YSA010036) rauhoitusmääräyksistä Espoossa. Lupaa haetaan virkistyskäyttöä palvelevan ulkoilureitin rakentamiseen 11.4.2024 päivätyn hakemuksen mukaisesti. Lippajärven pohjoisosaan suunnitellaan voimassa olevan asemakaavan mukaiselle alueelle uutta 3,0 m levyistä kivituhkapintaista valaistua ulkoilureittiä, ja 1,2 m levyistä valaisematonta pitkospuureittiä. Pitkospuureitti sijoittuu kokonaisuudessaan Lippajärven luonnonsuojelun alueelle ja sen pituus on noin 200 metriä. Kivituhkapintaista uutta reittiä rakennetaan suojelun alueen sisäpuolelle noin 20 metriä. Kivituhkapintainen reitti sijoittuu luonnonsuojelun alueella olemassa olevan viemäriin maastokäytävään, jossa kulkee nykyisellään polku. Pitkospuut sijoitetaan suoraan olemassa olevan viemäriin päälle nykyisen polun paikalle. Hanke mahdollistaa voimassa olevalle asemakaavan mukaiselle virkistysalueelle sijoittuvan ulkoilureitin toteuttamisen osana laajempaa Espoon ulkoilureittiverkoston kehittämistä. Ulkolureitin rakentaminen ei edellytä puuston poistamista luonnonsuojelun alueella, mutta pensaita joudutaan jonkin verran raivaamaan työn toteuttamiseksi. Reitin rakentamisaikaiset haitat (melu, pöly, työkalujen liikenne) kestävät arviolta 6-8 kuukautta ja jaksottuvat pääosin talvikaudelle. Ulkolureitin rakentamisen tavoiteaikataulu on vuosille 2025–2028. Reitin rakentamisen myötä Lippajärven ranta-alueiden virkistyskäyttö tulee lisääntymään. Reittien toteuttamisella pyritään ohjaamaan virkistyskäyttö rakennetuille reiteille, jotta muun alueen kulumiselta ja ympäristön rasitukselta välttyttäisiin. Valaistuksen vaikutuksia pyritään vähentämään käyttämällä valoa alaspäin suuntaavia led-valaisimia, joiden valaisutehoa voidaan yöaikaan pienentää. Lippajärven luonnonsuojelun alue ja siihen rajautuvat puisto- ja virkistysalueet ovat Espoon kaupungin omistuksessa. Espoon kaupunkitekniikan keskus on teettänyt ulkolureitin suunnittelua varten Lippajärven pohjoisosasta luontoselvityksen (Keiron 2023). Selvityksen mukaan Lippajärven luonnonsuojelun alueen pohjoinen ranta-alue ja Nuuniityn luhta on kartoitetun lajiston ja luontotyyppien perusteella selvitysalueen luonnonsuojelullisesti merkittävin osa-alue.

PÄÄTÖS

Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus (ELY-keskus) myöntää Espoon kaupungin kaupunkitekniikan keskukselle luvan poiketa Lippajärven luonnonsuojelualueen (YSA010036) rauhoitusmääräyksistä hakemuksen mukaiseen ulkoilureitin rakentamiseksi.

Lupa myönnetään seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa 31.12.2028 asti.
2. Puustoa tai pensaita ei tule raivata lintujen pesimäaikana 1.4.–31.7. Raivattava pensaikko ja muu puuaines on ensisijaisesti pyrittävä jättämään luonnonsuojelualueelle sopiviin paikkoihin lahoamaan.
3. Pitkospuiden rakennustyöt Nuuniityn luhta-alueella tulee toteuttaa viitasammakon kutuajan 1.4.–31.5. ulkopuolella.
4. Valaisinpylväitä ei tule sijoittaa luonnonsuojelualueelle. Tämä koskee myös Kivituhkapintaisen ulkoreitin osuutta luonnonsuojelualueella.
5. Nuuniityn pitkospuupolun varrelle suojelualueen rajalle tulee asentaa ympäristöministeriön asetuksen (261/2016) mukaiset alueen rauhoitusmääräyksiä esittelevät opasteet.
6. Toimenpiteet tulee tehdä siten ja sellaisena aikana, että luonnonsuojelualueen luontoarvoille ja maisemakuvalle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa. Maastoon ei saa jäädä roskia eikä työalueen ulkopuolelle pysyviä jälkiä.
7. Luvanmukaisia toimenpiteitä tehtäessä tämä lupa tai sen kopio on pidettävä mukana (esimerkiksi puhelimessa) ja esitettävä pyydettäessä.

Lupa voidaan peruuttaa osittain tai kokonaan, mikäli sen ehtoja ei noudateta.

PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Lippajärven luonnonsuojelualue (YSA010036) on perustettu 6.6.1933 Uudenmaan läänin maaherran päätöksellä nro 3042. Uudenmaan lääninhallitus sekä Uudenmaan ELY-keskus ovat useilla erillisillä päätöksillä vuoden 1987 jälkeen lakkauttaneet luonnonsuojelualueen rauhoituksen useilta rakennetuilta Lippajärven ranta-alueilta.

Lippajärven luonnonsuojelualueen perustamisen tarkoituksena on ollut ensisijaisesti suojella Lippajärven linnustoa metsästykseltä. Rauhoitusmääräysten mukaan alueella on muun muassa kielletty metsänhakkuu, rakentaminen, ojien kaivaminen, vesien patoaminen, leiriytyminen, maastopyöräily ja muu maisemakuvaa muuttava tai alueen kasvillisuutta tai eläimistöä häiritsevä toiminta.

Luonnonsuojelulain 54 §:n 1 momentin mukaan ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualuetta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen tai tutkimuksen kannalta.

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, että Lippajärven luonnonsuojelualueella sijaitsevan viemärin maastokäytävään sijoittuvan ulkoilureitin rakentaminen ei vaaranna luonnonsuojelualueen suojelutavoitteita. Olemassa olevan viemäriputken maastokäytävässä kulkee jo nykytilassa polku, jolla voi liikkua luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräysten estämättä. Luonnoltaan arvokkaalla ja herkällä lehto- ja luhta-alueella liikkumisen ohjaaminen yhdelle ylläpidettävälle reitille on perusteltua luonnonsuojelualueen käytön kannalta.

Sen sijaan ulkoilureitin valaistuksen lisääminen suojelualueen sisäpuolelle heikentäisi maastokäytävän soveltuvuutta muun muassa viikisiippojen saalistukseen. Lisäksi valosaasteen on havaittu useissa tutkimuksissa aiheuttavan lukuisia ongelmia pimeyttä tarvitsevalle hyönteislajistolle. Ylipäätään hajavalon lisääminen luonnonsuojelualueelle on omiaan jo lähtökohtaisesti heikentämään Nuuniityn kaltaisen luhtaiseen ranta-alueeseen liittyviä suojeluarvoja, ja katsottava sen vuoksi vaarantavan luonnonsuojelualueen perustamistarkoitusta.

Nuuniityn luhta-alueella on todettu olevan luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainitun viitasammakon lisääntymispaikka rajautuen suoraan rakennettavaan pitkospuupolkuun. Pitkospuupolun rakentamisen ajoittaminen viitasammakon lisääntymisajan ulkopuolelle on perusteltua luonnonsuojelulain 78 §:n määräysten näkökulmasta.

Koko Lippajärven pohjoisosien luhtainen rantametsä on arvioitu olevan suojelullisesti merkittävä erityisesti pesimälinnuston ja alueella ruokailevien lepakoiden osalta. Kasvillisuuden poistoja edellyttävät työvaiheet on perusteltua ajoittaa linnuston tärkeimmän pesimäkauden ulkopuolelle.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Luvanmukaisesti toimenpiteisiin saa ryhtyä päätöksen saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan jälkeen.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 54 §
Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös sähköpostitse:
Espoon kaupunkitekniikan keskus

Tiedoksi	sähköpostitse: Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
KÄSITTELYMAKSU	316 € Valtioneuvoston elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuodelle 2024 antama asetus (1215/2023)
MUUTOKSENHAKU	Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.
ASIAN KÄSITTELIJÄT	Asian on esitellyt ylitarkastaja Tuomas Lahti ja ratkaissut ylitarkastaja Sanna Tähtinen. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja UUELY/7107/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
UUELY/7107/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lahti Tuomas 08.05.2024 09:40

Ratkaisija Tähtinen Sanna 08.05.2024 09:50